

26.11.2008

Dnro 906/4/07

Ratkaisija: Oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Håkan Stoor

PALKANMAKSUN PERUSTEITA KOSKEVAAN TIEDUSTELUUN VASTAAMINEN

1 KANTELU

Kantelija arvosteli 9.3.2007 päivätyssä kirjoituksessaan - - - sairaanhoitopiirin menettelyä hänen palkanmaksuunsa liittyvissä kysymyksissä. Kantelijan mukaan hän ei ole saanut asianmukaista selvitystä siitä, millä perustella hänelle maksettiin palkkaa ja lomarahaa ennen eläkkeelle jäämistään. Kantelija epäili, että hän ei ole saanut kaikkia hänelle kuuluvia palkkaeriä.

- - -

3 RATKAISU

Katson - - - sairaanhoitopiirin henkilöstöpäällikön menetelleen hyvän hallinnon vastaisesti vastatessaan kantelijan palkanmaksuaan koskevaan tiedusteluun. Ensinnäkin pidän moitittavana sitä, että kantelija joutui uudistamaan tiedustelunsa ja että vastaus viipyi yli kolme kuukautta. Lisäksi henkilöstöpäällikön olisi mielestäni tullut selvityksissään esittää kantelijalle selkeämmät laskelmat palkan määräytymisperusteista.

Kannanottoni perustuu hallintolain 8 §:ssä säädettyyn neuvontavelvollisuuteen ja kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 11 §:n säännökseen. Viimeksi mainitun säännöksen mukaan työnantajan on huolehdittava siitä, että viranhaltijalle annetaan virkasuhteesta johtuvat etuudet ja oikeudet sellaisina kuin ne hänelle kuuluvat. Säännös sisältää mielestäni myös veloitteen antaa viranhaltijalle sellaista selvitystä, että hän pystyy varmistumaan työnantajan menettelyn oikeellisuudesta.

Muilta osin asiassa ei ole ilmennyt perustetta katsoa sairaanhoitopiirin menetelleen lainvastaisesti tai laiminlyöneen velvollisuuksiaan.

4 PERUSTELUT

4.1 Selvityksen viipyminen

Kantelija kertoi, että hän jäi pitkän sairausloman päätteeksi eläkkeelle 1.1.2005. Sitä ennen hänelle oli vahvistettu vuosiloma ajalle 7.12.–31.12.2004. Lomapalkka ja lomaraha vuodelta 2004 oli tarkoitus maksaa 16.12.2004. Ennen maksupäivää hänelle kuitenkin ilmoitettiin, että palkkaa ei voida maksaa tuona päivänä ja että hänen vuosilomansa oli peruttu. Hänelle maksettiin kuitenkin 31.12.2004 palkkaa 1.123,62 €.

Kantelija kertoi pyytäneensä 14.2.2006 sähköpostitse henkilöstöpäälliköltä selvitystä joulukuun 2004 palkanmaksun perusteistä. Hän kertoi saaneensa vastauksen vasta sen jälkeen kun hän 19.4.2006 oli käännytynyt sairaanhoitopiirin apulaisjohtajan puoleen.

Kantelun liitteenä on kantelijan saama sähköpostiviesti 20.4.2006, jossa henkilöstöpäällikkö on vastauksena kantelijan 14.2.2006 lähettämään tiedusteluun pahoitellut vastauksen viipymistä. Viestin mukaan henkilöstöpäällikkö oletti asian "hoituneen toista kautta". Kantelijalle annettu selvitys on päivätty 31.5.2006.

Edellä kerrotun perusteella pidän uskottavana kantelijan esittämää tietoa siitä, että hän sai vastauksen tiedusteluunsa vasta otettuaan yhteyttä henkilöstöpäällikön esimieheen.

Hallintolain (434/2003) 8 §:n mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkaalleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asioita koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Lisäksi kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/20003, jälj. viranhaltijalaki) 11 §:n mukaan työnantajan on huolehdittava siitä, että viranhaltijalle annetaan virkasuhteesta johtuvat etuudet ja oikeudet sellaisina kuin ne hänelle kuuluvat. Säännös sisältää mielestäni myös veloitteen antaa viranhaltijalle sellaista selvitystä, että hän pystyy varmistumaan työnantajan menettelyn oikeellisuudesta. Tämän vuoksi pidän moitittavana sitä, että kantelija joutui uudistamaan tiedustelunsa ja että vastaus viipyi yli kolme kuukautta.

- - -

4.3

Palkan ja lomarahain määrään liittyvät epäselvyydet

4.3.1

Kantelijan esittämä arvostelu ja sairaanhoitopiirin selvitys

Kantelijan mielestä selvityksessä 31.5.2006 mainittu lomараha vuodelta 2004 (1.125,81 €) ei vastaa hänen tililleen 31.12.2004 maksettua määrää (1.123,62 €). Hän piti myös virheellisenä sitä, että hänen palkastaan oli peritty 1.830,63 € ajalta 18.5.–31.5.2004 ja 1.7.–17.7.2004 sillä perusteella, että hänelle oli maksettu sairausvakuutuksen päivärahaa tuolta ajalta.

Sairaanhoitopiirin selvityksen mukaan kantelijan jäätyä sairauslomalle hänelle maksettiin ensin palkkaa kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) ammattitautia koskevien määräysten mukaisesti. Kantelijan ammattitautieläkehakemus kuitenkin hylättiin 2.11.2004. Tällöin palkanmaksua jouduttiin korjaamaan takautuvasti. Korjaus toteutettiin 31.12.2004 palkanmaksun yhteydessä. Tällöin perittiin myös KVTES:n määräysten mukaisesti takaisin palkan suuruiset päivärahat ajalta 18.5.–31.5.2004 ja 1.7.–27.7.2004, koska Kansaneläkelaitos oli maksanut tuolta ajalta kantelijalle sairauspäivärahaa.

Muutoksenhaun jälkeen kantelijalle myönnettiin 16.5.2005 eläke ammattitaudin perusteella. Vakuutusyhtiö Pohjola ilmoitti 17.5.2006 maksavansa päivärahaa työnantajalle 1.357,37 €, Kansaneläkelaitokselle 1.950,92 € ja kantelijalle 0 €. Kun sairaanhoitopiiri oli 31.12.2004 perinyt edellä mainitut palkan suuruiset päivärahat (1.830,63 €), kyseessä oleva korvausmäärän todettiin kuuluvan kantelijalle. Tästä sairaanhoitopiiri teki oikaisupyynnön vakuutuslaitokselle. Vakuutusyhtiö oikaisi päätöksensä 30.7.2007 ja maksoi korvauksen kantelijalle. Kantelijan

mielestä tämä osoittaa sairaanhoitopiiriin menetelleen virheellisesti vähentäessään sairauspäivärahat hänen palkastaan 31.12.2004.

4.3.2

Asian arviointi

Sairaanhoitopiiriin selvityksestä käy ilmi, että 31.12.2004 suoritettuna palkanmaksun yhteydessä tehtiin edellä mainituista syistä lukuisia korjauksia kantelijalle aikaisemmin maksettuihin palkkaeriin. Selvityksen mukaan laskelmaan sisältyi lomarahaa 1.125,81 €. Kaikkien palkkaerien oikaisujen jälkeen rahapalkan kokonaismääräksi muodostui 1.590,40 €, nettona 1.123,62 €. Viimeksi mainittu rahamäärä ei siten liity pelkästään lomaraahan, vaan se kuvastaa korjauserien, ennakonpidätyksen sekä muiden vähennettävien erien jälkeen maksettavaa määrää.

Sairausvakuutusväivärahajien vähentäminen kantelijan palkasta perustui KVTES:n määräykseen. Eduskunnan oikeusasiamies ei voi ottaa kantaa työ- tai virkaehtosopimukseen sisältyvien määräysten noudattamiseen. Totean kuitenkin, että tapahtuma-aikaan voimassa olleen KVTES V luvun 6 §:n 1 momentissa määrätään, että kunnalla tai kuntayhtymällä on oikeus saada sairausloman ja äitiysvapaan ajalta maksettua palkkaa vastaa osa sairausvakuutuslain mukaisesta päivä- ja äitiysrahasta. Määräyksen soveltamisohjeissa todetaan, että jos päivärahaa on jostakin syystä suoritettu viranhaltijalle samalta ajalta, jolloin hänelle on suoritettu palkkaetuja, vähennetään palkkaa sairauspäivärahan määrällä.

Käsitykseni mukaan sairaanhoitopiiriin selvitys osoittaa, että kantelija on saanut hänelle kuuluvan palkan ja muut korvaukset. Tämän asian toteaminen sairaanhoitopiiriin kantelijalle ja oikeusasiamiehelle toimittamien selvitysten perusteella ei kuitenkaan ole helppoa. Asian selvittämiseksi on tarvittu useita lisäselvityspyyntöjä. Vaikka palkanmaksun perusteena olevat tosiasiat ovat olleet hyvin monimutkaisia, katson, että henkilöstöpäällikön olisi tullut selvityksissään esittää kantelijalle selkeämmät laskelmat hänen palkkansa määräytymisperusteista.

Kannanottoni perustuu edellä mainittuun hallintolain 8 §:n neuvontavelvollisuuteen ja kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 11 §:ään. Viimeksi mainitun säännöksen mukaan työnantajan on huolehdittava siitä, että viranhaltijalle annetaan virkasuhteesta johtuvat etuudet ja oikeudet sellaisina kuin ne hänelle kuuluvat. Kuten edellä olen todennut, säännös sisältää mielestäni veloitteen antaa viranhaltijalle sellaista selvitystä, että hän pystyy varmistumaan työnantajan menettelyn oikeellisuudesta.

4.4

Muut kantelussa esitetyt asiat

Käytettävissäni olevan selvityksen perusteella katson, että muilta osin asiassa ei ole ilmennyt aihetta epäillä lainvastaista menettelyä tai velvollisuuden laiminlyöntiä.

5

TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3 ja 4 esittämäni käsityksen henkilöstöpäällikön hyvän hallinnon vastaisesta menettelystä hänen tietoonsa. Tässä tarkoituksessa lähetän hänelle jäljennöksen tästä päätöksestäni. Lähetän jäljennöksen myös - - - sairaanhoitopiiriin johtajalle.